

Gynekologie / Gynaecology

Lexikální cvičení / Exercises

1. Spojte otázky a odpovědi. / Match questions and answers.

1. Jak dlouho berete hormonální antikoncepci?
2. Kdy jste měla poslední menstruaci?
3. Kolikrát jste rodila a kdy?
4. V kterém měsíci bylo ukončeno těhotenství?
5. Kdy jste přestala menstruovat?
6. Byla jste někdy na mamografickém screeningu?
7. Jak dlouho máte ten výtok?
8. Jak dlouho menstruace trvá?
9. Jak dlouho trvá menstruační cyklus?

a) Jednou, v roce 1999.
b) Ano, naposledy před rokem.
c) Už 5 dní.
d) 27 nebo 28 dní.
e) Od roku 2012.
f) Někdy 4, někdy 5 dní.
g) 27. prosince.
h) Ve třetím.
i) Když mi bylo 54.

2. Doplňte vhodné sloveso ve správném tvaru. / Fill in a suitable verb in the correct form.

1. _____ při menstruaci bolesti?

Ano, bolí mě v podbříšku.

2. _____ si nějaké léky proti bolesti?

Ne, nic, jen si dávám teplý obklad.

3. _____ při močení pálení?

Ano, moc mě to pálí.

4. Kolikrát jste _____?

Třikrát, mám tři děti.

5. Kdy jste _____ menstruovat?

Když mi bylo 53 let.

6. Kolik dní _____ menstruace?

Čtyři dny.

3. Doplňte otázku lékaře. / Write the doctor's question.

a) _____?

Ve 14 letech.

b) _____?

Ano, beru hormonální antikoncepci.

c) _____?

Ano, takový hustý bílý.

d) _____?

Ano, jednou jsem byla na laparoskopické resekci pravého vaječníku.

e) _____?

Čtyřikrát. Mám čtyři děti.

f) _____?

Ne, nebyl. Porod byl císařským řezem.

g) _____?

Když mi bylo 12 let.

h) _____?

28 dní.

i) _____?

Když mi bylo 49 let.

4. Seřadte písmena tak, abyste dostali správné slovo. /

Unscramble the letters to make a word.

a. ropod _____

b. čnívakje _____

c. ktový _____

d. víhotěnetst _____

e. tratop _____

5. Jaký je rozdíl mezi: / What is the difference between:

spontánní porod x porod císařským řezem

spontánní potrat x umělé přerušování těhotenství

Dialog 1 – V ordinaci gynekoložky / Dialogue 1 – At a gynaecologist's office

Lékařka, paní Navrátilová (42 let)

Lékařka: Paní Navrátilová, upravily se ty křeče v nohách, když jsme vysadily antikoncepci?

Paní Navrátilová: Ano, paní doktorko, ale vůbec se necítím dobře. Nevím, jestli to nesouvisí s vysazením antikoncepce, proto jsme raději přišla.

Lékařka: Jaké máte problémy?

Paní Navrátilová: Když jsem přestala brát tu antikoncepci, začaly mi strašné návaly horka a bušení srdce.

Lékařka: Kdy se ty návaly objevují?

Paní Navrátilová: Přes den několikrát a někdy mě úplně zaleje pot a musím si pak převléct halenku.

Lékařka: A v noci vás také trápí horko?

Paní Navrátilová: Ano, vzbudím se horkem tak dvakrát, třikrát za noc.

Lékařka: Kdy jste měla poslední menstruaci?

Paní Navrátilová: 4. září, to jsem ještě brala antikoncepci, ale hned po vysazení, to znamená minulý měsíc, jsem menstruaci nedostala.

Lékařka: Paní Navrátilová, uděláme si odběry, zítra mi zavoláte a domluvíme se, jak budeme postupovat dál.

6. Přečtěte si dialog a označte následující tvrzení jako pravdivá (P) nebo nepravdivá (N). / Read the dialogue and decide whether the following statements are true (P) or false (N).

1. Paní Navrátilová má křeče v dolních končetinách.	P	N
2. Paní Navrátilová brala antikoncepci.	P	N
3. Paní Navrátilová nebere antikoncepci, protože chce děti.	P	N
4. Paní Navrátilová se často hodně potí.	P	N
5. Paní Navrátilová nemá potíže se spánkem.	P	N
6. Paní Navrátilová přijde zítra na vyšetření.	P	N

7. Přečtěte si dialog a dokončete otázky lékařky jedním slovem. /
Read the dialogue and complete the doctor's question with one word.

1. Upravily se křeče v _____?
2. Kdy se objevují ty _____?
3. V noci vás také trápí _____?
4. Kdy jste měla poslední _____?

8. Přečtěte si dialog ještě jednou a doplňte do vět chybějící slova. Začněte uvedeným písmenem. / *Read the dialogue again and complete the sentences with missing words. The first letter of each word is given.*

1. Paní Navrátilová přestala b_____ antikoncepci.
2. Paní Navrátilová nedostala menstruaci po v_____ antikoncepci.
3. Paní Navrátilová měla k_____ v nohách.
4. Paní Navrátilovou trápí n_____ horka a b_____ srdce.
5. Paní Navrátilová se v noci b_____, protože je jí h_____.
6. Lékařka chce udělat o_____.

10. Doplňte do textu chybějící slova. Vyberte ze seznamu. Dvě slova nepotřebujete. /
Complete the text with suitable words. Select the words from the list. There are two words that you do not need.

tlak, krvácení, moči, krev, výtokem, krvácí, bolest, silné, slabé

Paní Šátavová _____ (1) od minulého týdne. _____ (2) má střídavou intenzitu:
nejdříve silné, pak _____ (3) a nyní opět silné. Krvácení začalo bílým _____ (4). Cítí
_____ (5) v podbřišku a trápí ji _____ (6) nohou. Včera a dnes ráno pozorovala krev
v _____ (7).

11. Přečtěte si dialog ještě jednou. Označte otázky, na které znáte odpověď. /
Read the dialogue again. Mark questions to which you know the answer.

1. Od kolika let máte menstruaci?
2. Je menstruace pravidelná?
3. Jak je krvácení silné?
4. Kdy jste měla poslední menstruaci?
5. Kolik porodů jste měla?
6. Berete nějakou antikoncepci?
7. Kouříte?
8. Máte nějaký výtok?
9. Máte bolesti?
10. Máte pálení při močení?
11. Objevila se v moči krev?
12. Byla jste někdy na gynekologické operaci?

Text – Endometrióza / Text – Endometriosis

Endometrióza je onemocnění, při kterém se částičky endometria patologicky lokalizují mimo dutinu děložní, objevují se na různých orgánech, například na vaječnicích, vejcovodech, močovém měchýři aj. Nikdy se nevyskytují na slezině a srdečním svalu. Tkáň endometria reagují na hormonální změny stejně jako v děložní sliznici, avšak nevolňují se během menstruačního krvácení a vytvářejí tak cysty, jizvy a srůsty. Existuje několik teorií, které vysvětlují příčinu vzniku tohoto onemocnění, žádná ale zcela nevysvětluje velkou variabilitu v jeho projevech. Rizikovými faktory jsou dědičná predispozice, hormonální ovlivnění, změny imunity, případně krátký menstruační cyklus (27 dní a méně) aj.

Podle výskytu se choroba dělí do dvou skupin: endometrióza genitální a endometrióza extragenitální, podle příznaků rozlišujeme endometriózu symptomatickou a asymptomatickou, kdy jediným příznakem může být neplodnost, kterou způsobují srůsty v malé pánvi.

Pokud se zjevné symptomy objevují, jsou to trvalé bolesti typu: dysmenorea (centrální cyklická pánevní bolest), dyspareunie (bolest při pohlavním styku), dyschesie (bolest při defekaci), pelipathia (necyklická pánevní bolest).

Diagnóza je stanovena na základě anamnézy (pacientka udává chronickou cyklickou bolest, někdy neplodnost), gynekologického vyšetření, sonografického vyšetření a zlatým standardem potvrzujícím diagnózu je laparoskopie.

Základem léčby je chirurgický zákrok s využitím laparoskopického přístupu. Vysokou úspěšnost má léčba hormonální (velmi záleží na lokalizaci ložiska), někdy je však spojená s nežádoucími účinky, úskalím této léčby je častý návrat onemocnění. Další možnosti je kombinovaná – chirurgická a medikamentózní – terapie. Komplikací choroby jsou deprese, poruchy spánku, migrény.

12. Přečtěte si text a spojte adjektiva a substantiva. /

Read the text and match adjectives and nouns.

1. symptomatická
2. menstruační
3. močový
4. hormonální
5. rizikový
6. malá
7. děložní
8. chirurgický

a) krvácení
b) pánev
c) endometrióza
d) faktor
e) sliznice
f) zákrok
g) měchýř
h) změny

Kazuistika / Case history

Pacientka R. K., 31 let, vyšetření po chirurgickém zákroku

RA: rodiče zdraví, dědeček z matčiny strany karcinom plic, žádní sourozenci

PA: prodavačka, nyní na mateřské dovolené

SA: žije s manželem a synem

OA: dosud vážněji nestonala, v 16 letech apendektomie, abúzus 5-10 cigaret denně (mimo graviditu), nebere žádné léky, alergie penicilin

GA: menses od 14 let, pravidelné, 28/5 střední intenzity, 1 spontánní porod bez komplikací v r. 2014, chlapec 3000/50, jedno přerušení těhotenství v 7. týdnu v r. 2011, FA: hormonální antikoncepce od r. 2011 do r. 2013 (Pramino)

Pacientka se dostavila do gynekologické ordinace pro opakované krvácení při pohlavním styku během posledních cca 3 týdnů. Při kolposkopickém vyšetření byl zakrvácený čípek, proto kolposkopie nehodnotitelná. Vyšetření z biopsie potvrdilo nález karcinomu děložního hrdla. Následná magnetická rezonance prokázala infiltraci vaziva v okolí hrdla a rovněž zvětšení uzliny v malé pánvi. Pacientce byla provedena radikální hysterektomie.

16. Přečtěte si kazuistiku a odpovězte na otázky. / Read the case history and answer the questions.

1. Kolik roků je pacientce?
2. Žijí její prarodiče?
3. Má sestru nebo bratra?
4. Chodí do práce?
5. Je vdaná?
6. Jaká vážná onemocnění uvádí?
7. Měla někdy nějaký chirurgický zákrok?
8. Pije alkohol?
9. Léčí se s něčím?
10. Na co je alergická?
11. Kdy měla první menstruaci?
12. Jak dlouhý je cyklus a kolik dní trvají menses?
13. Kolikrát byla těhotná?
14. Kolik porodů měla?
15. Jakou antikoncepci používá?
16. Proč přišla do gynekologické ambulance?
17. Proč byla kolposkopie nehodnotitelná?
18. Co prokázala biopsie?
19. Jaký byl výsledek magnetické rezonance?
20. Jakou operaci podstoupila?